

9

**Odabrane porodice
potklase Dilleniidae**

Mijat BOŽOVIĆ

Dilleniidae

odabrane porodice:

Theaceae

Hypericaceae

Ericaceae

Primulaceae

Salicaceae

Violaceae

Cucurbitaceae

Brassicaceae

Tiliaceae

Sterculiaceae

Malvaceae

Moraceae

Cannabaceae

Urticaceae

Euphorbiaceae

Familia

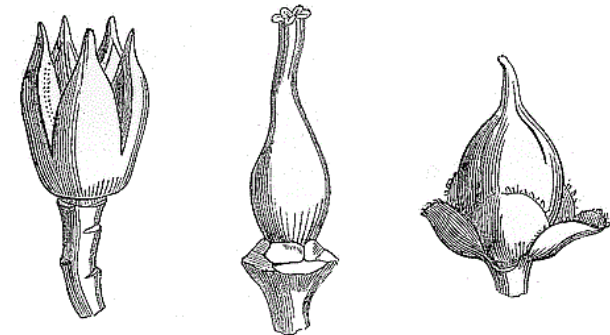
THEACEAE

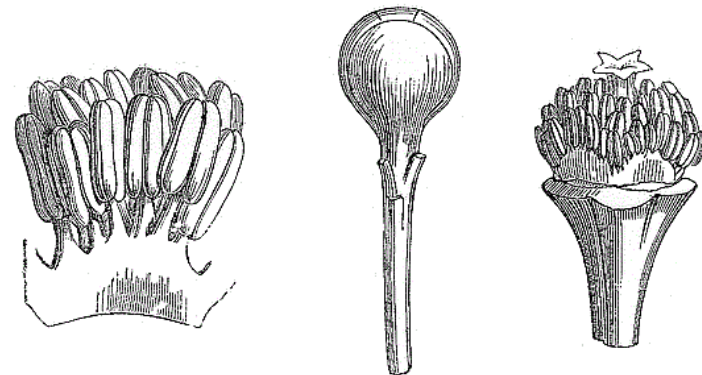
frutex v. arbor

folia simplicia alterna
sempervirentia

* $K_{5 \text{ v. } (5)} C_{5 \text{ v. } (5)} A_{\infty} G_{(3-5)}$
flos solitarius

capsula, drupa v. bacca

Camellia sinensis

trikarpelarna
čaura

* $K_5 C_{6-8} A_{\infty} \underline{G}_{(3)}$

različitim postupcima proizvodnje koji nekad uključuju fermentaciju dobija se više tipova čaja: crni, zeleni, bijeli, žuti i ulong

Camellia japonica

Familia

HYPERICACEAE

arbor v. herba

folia simplicia opposita

* $K_5 C_5 A_\infty G_{(3-5)}$
monochasium

capsula

Hypericum perforatum

žlijezde sa
etarskim
uljem

stabljika sa 2
istaknute pruge

crne tačkice koje sadrže hipericin i ostale naftodiantronske derivate

septicidne
čaure

Familia

ERICACEAE

suffrutex, frutex v. arbor

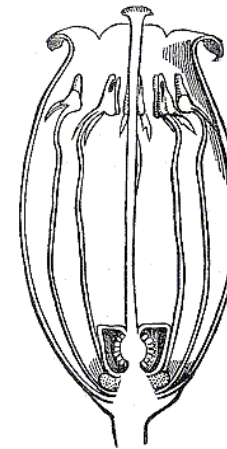
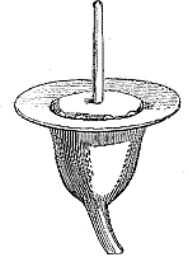
folia simplicia alterna v. opposita
decidua v. sempervirentia

* $K_{(4-5)} C_{(4-5)} A_{8 \text{ v. } 10} \underline{G}_{(5) \text{ v. } \overline{(5)}}$
racemus, umbella v. flos solitarius

bacca, drupa v. capsula

Vaccinium myrtillus

cvjetni grozdovi redukovani na 1-2
cvijeta; listići perijanta potpuno (čšašica)
ili gotovo potpuno (krunica) srasli

crnoplava bobica sa voštanom
prevlakom i ostacima čašice

Vaccinium vitis-idaea

tetramerni cvjetovi
u vršnim gustim
grozdovima

← pjege na
naličju
lista

Arctostaphylos uva-ursi

cvjetovi u grozdovima
na krajevima grančica

**koštunica koja
podsjeća na bobicu**

Arbutus unedo

pentamerni cvjetovi u gustim
terminalnim grozdovima

bobice c. 2 cm sa koničnim
papilama po površini

Familia

PRIMULACEAE

herba (annua v. perenna)
rarius suffrutex

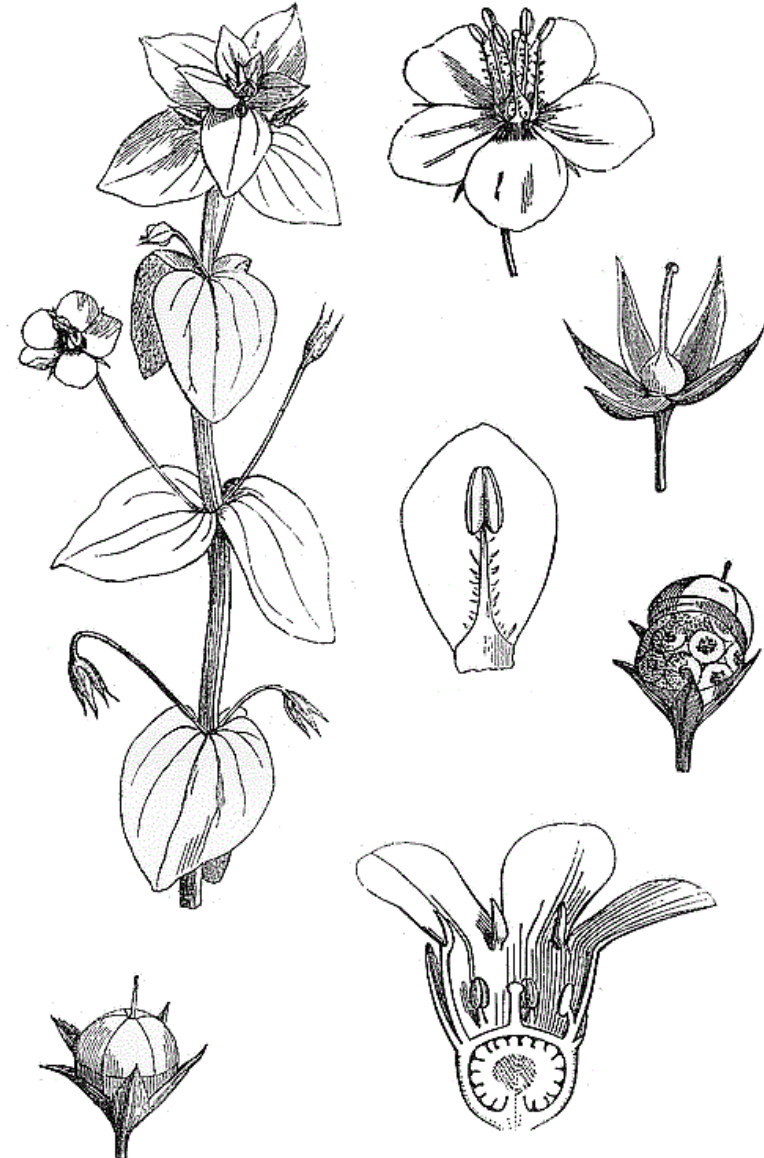
folia simplicia alterna, opposita,
verticillata v. rosulata

* $K_{(5)} C_{(5)} A_5 \underline{G}_{(5)}$
racemus, umbella v. flos solitarius

capsula

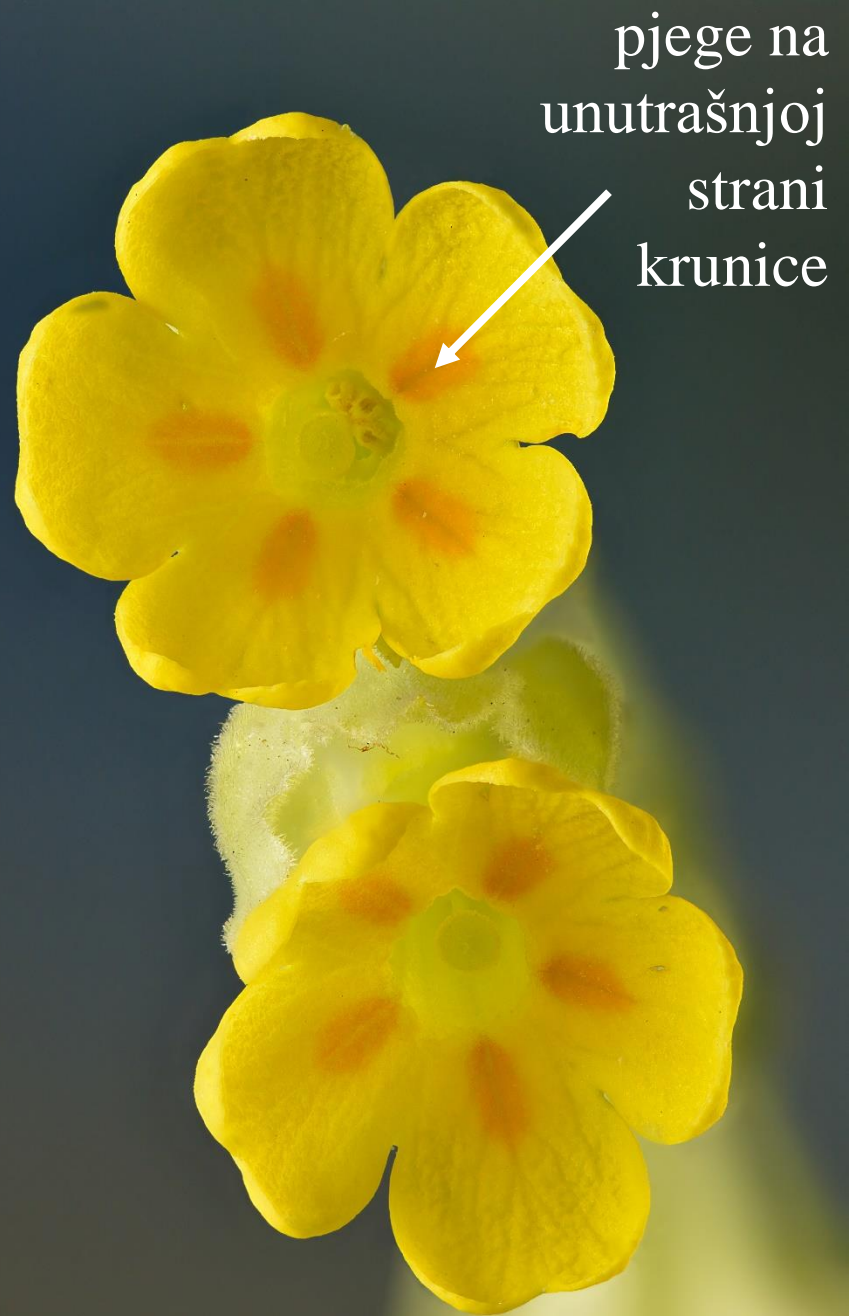
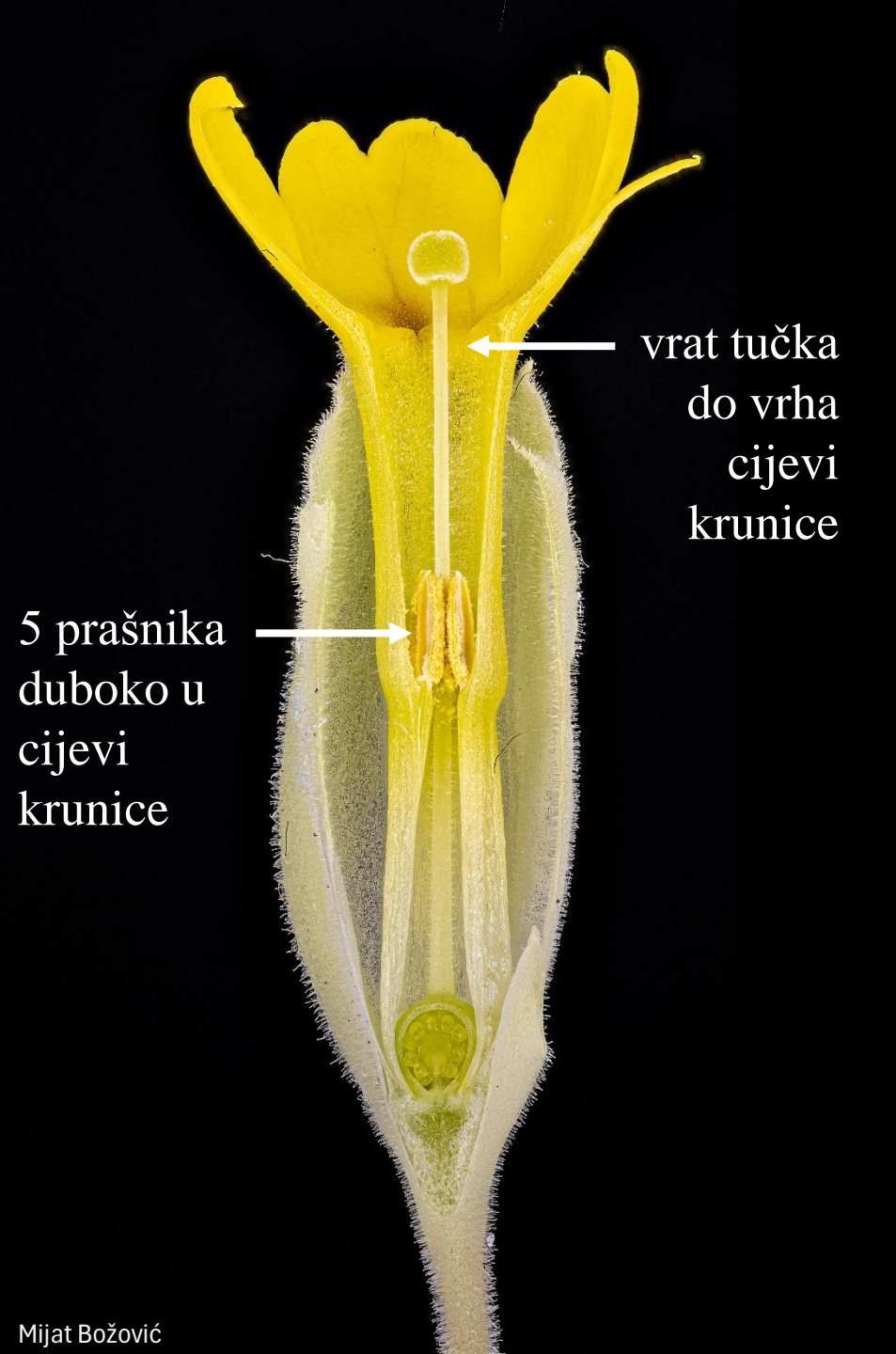

Primula veris

Primula elatior

Cyclamen purpurascens

loptasta krtola
c. 2-3 cm

režnjevi krunice
prevrnuti unazad

Mijat Božović

cvjetne drške se
spiralno uvijaju
tokom plodonošenja

Botanika

Cyclamen hederifolium

cvjetanje počinje s
jeseni, prije listanja

Lysimachia punctata

tačkaste žlijezde
na naličju lista

jajasto-lancetasti
listovi cijelog oboda

duboko usiječen
perijant;
žljezdane dlake po
režnjevima krunice

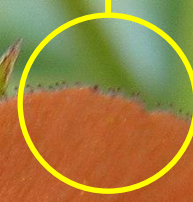

Anagallis arvensis

žljezdane dlake

loptasta čaura

tačkaste žlijezde
po listovima

varijabilna boja krunice

Familia

VIOLACEAE

herba v. frutex

folia simplicia alterna
+ stipulae

* v. ↑

$K_5 C_5 A_5 G_{(3-5)}$
flos solitarius

capsula

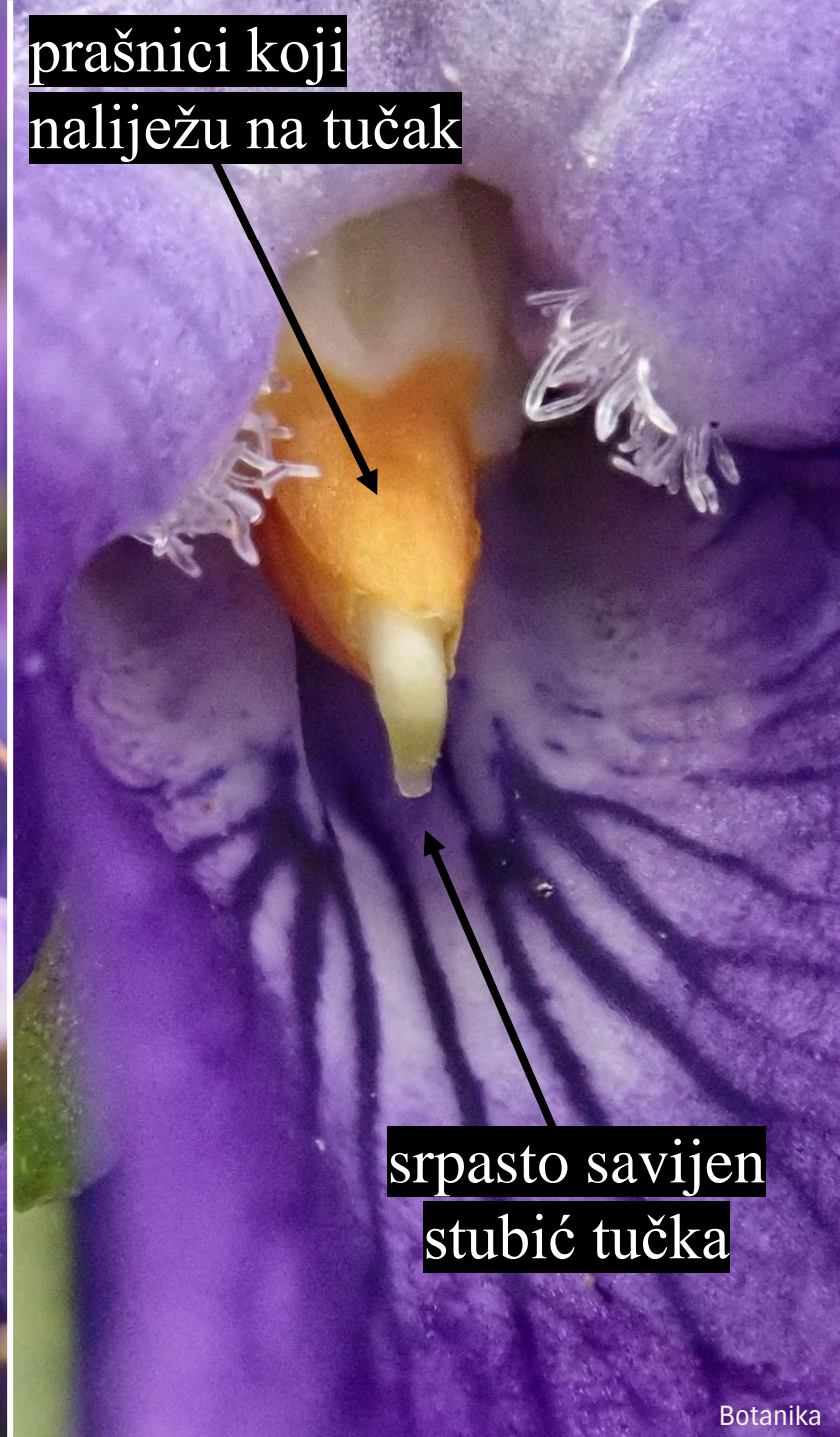

Viola odorata

srpasti nektarnici 2
donja prašnika
koji zalaze u
ostrugu

sitno dlakava
ovalna čaura

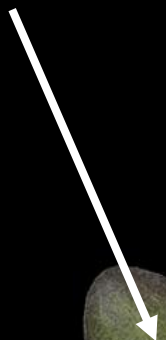

Viola tricolor

duboko
perasto
režnjeviti
zalisci

čaura otvorena
sa 3 zaklopca

gola
elipsoidna
čaura

Familia

CUCURBITACEAE

herba (annua v. perenna)

reptans v. volubilis

+ cirrhis

folia simplicia alterna

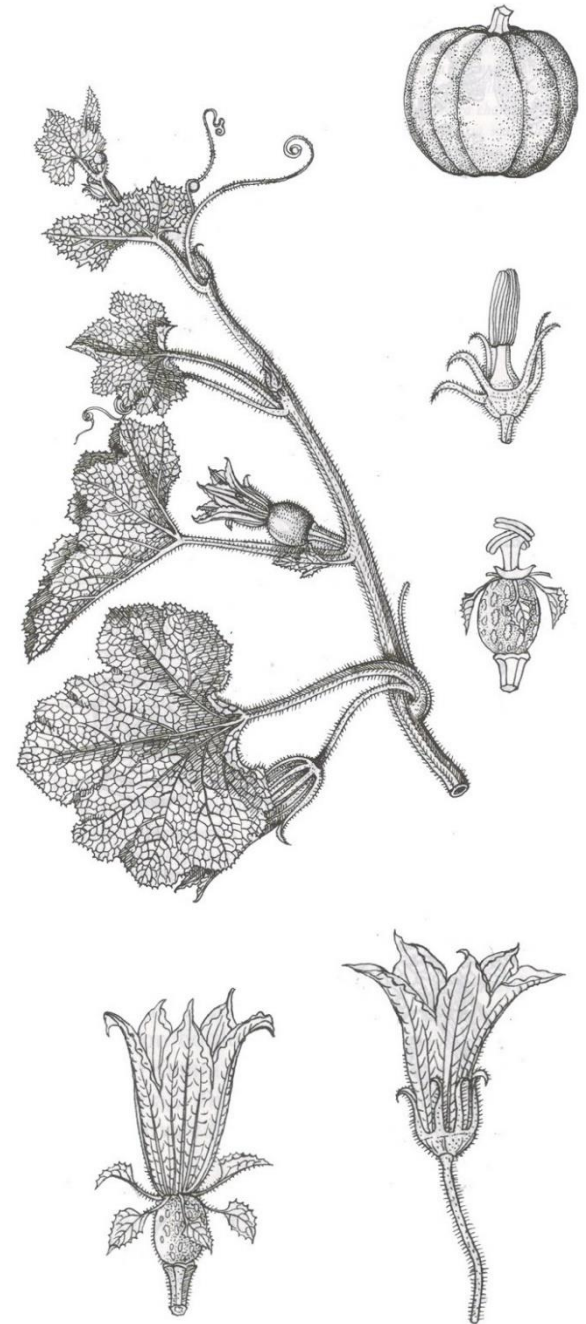
* $K_{(5)} C_{(5)}$

$\text{♂ } A_{3 \text{ v. } 5} \text{ ♀ } G_{(3)}$

racemus v. flos solitarius

pepo

Cucurbita pepo

♂

♀

pepo

Cucumis sativus

negrante
rašljike

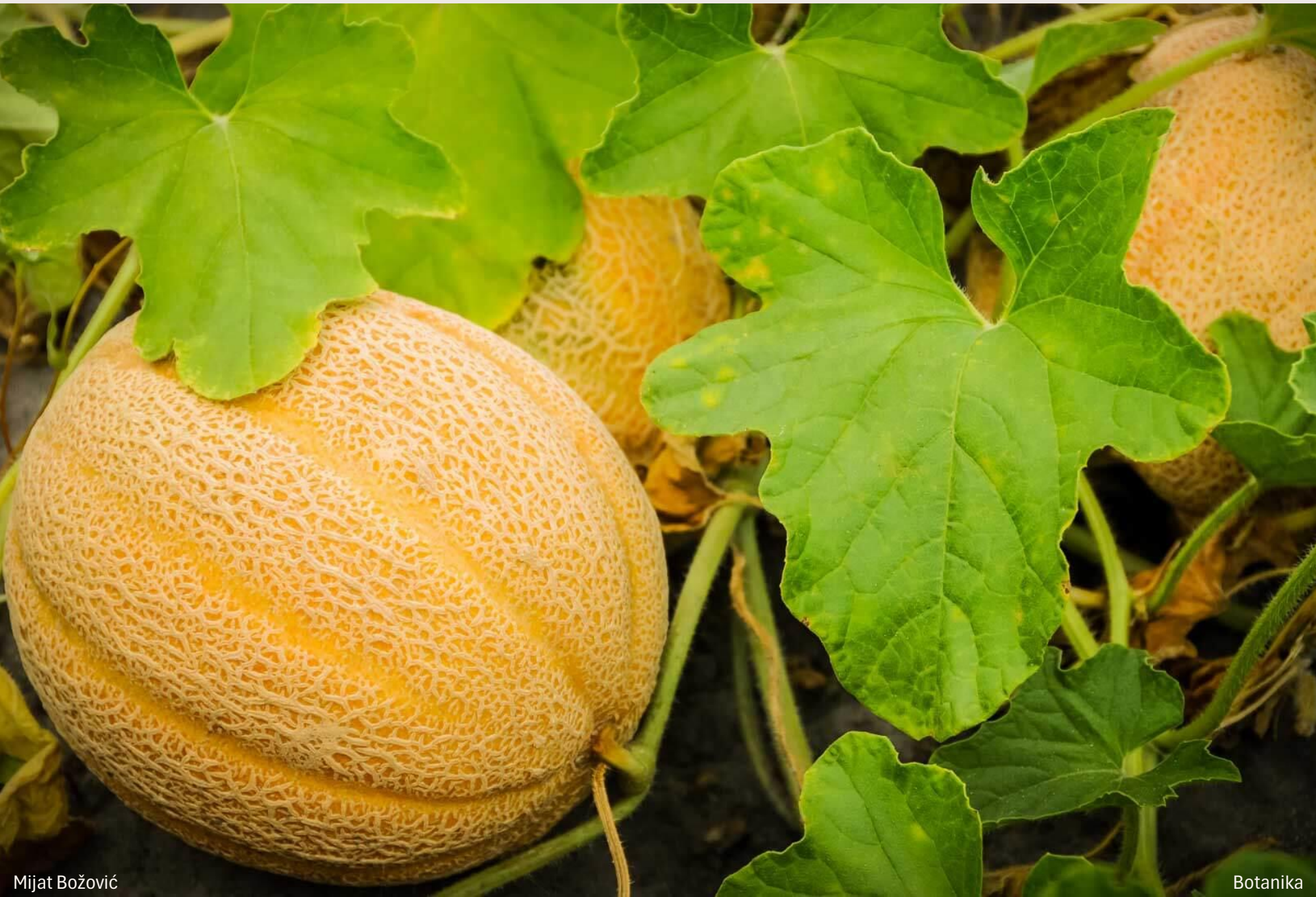

pepo

Cucumis melo

Citrullus lanatus

bifidne
rašljike

sitni cvjetovi
a listovi duboko usiječeni

Familia

STERCULIACEAE

arbor v. frutex

rarius herba v. liana

folia alterna

simplicia v. composita

decidua v. sempervirentia

♂♀ v. ♀

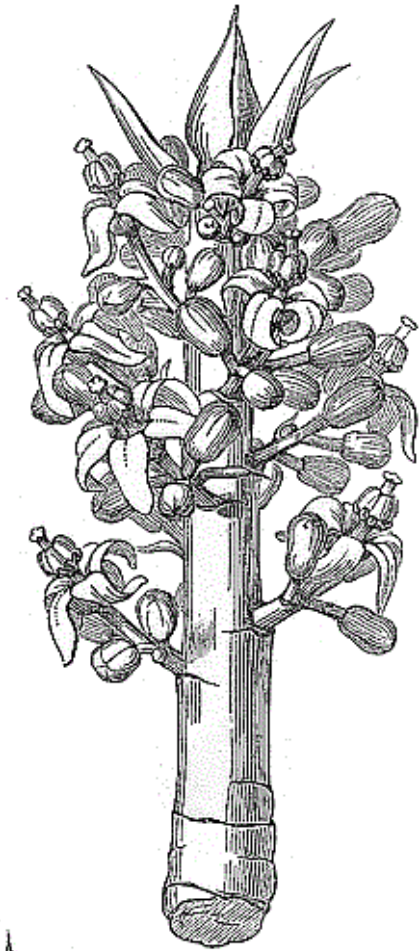
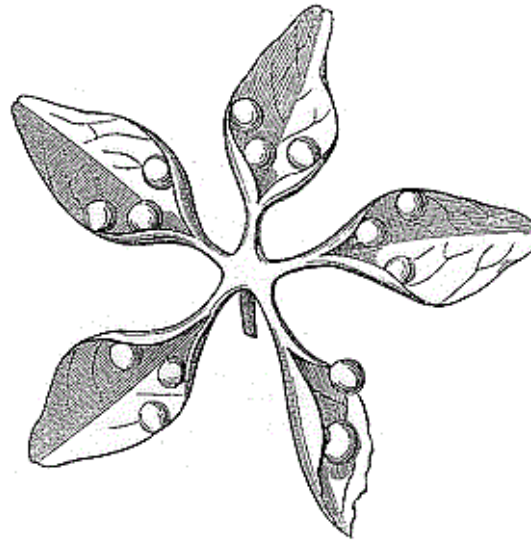
* $K_{(5)} C_5$ v. 0 $A_{(5-\infty)} \underline{G}_{(5)}$

+ staminodium

cyma v. racemus

varius

Theobroma cacao

staminodije →

sitni cvjetovi u
cimosnim cvastima
direktno na stablu
(kauliflorija)

A close-up photograph of several dark red, ribbed cacao pods (Theobroma cacao) hanging from a brown branch. The pods are elongated and have a textured, slightly wrinkled surface. The background is a soft-focus green, suggesting a tropical environment. The lighting is natural, highlighting the rich color and texture of the pods.

**mnogosjemena
koštunica**

sjeme se obrađuju specijalnim postupkom koji uključuje fermentaciju i torefakciju

Cola nitida

jednopolni apetalni cvjetovi

5 zvjezdasto povezanih
lignificiranih mješkova

sjemena (*kola nuts*) od 2 kotiledona koja se tradicionalno žvaću
u zapadnoj Africi radi stimulativnih efekata

Familia

MALVACEAE

herba v. frutex
rarius arbor

folia simplicia alterna
+ stipulae

* $K_{(5)} C_5 A_{(\infty)} \underline{G_{(3-\infty)}}$
+ epicalyx
flos solitarius, cyma v. racemus

capsula v. schizocarpium

Gossypium herbaceum

raspuknuta čaura
sa sjemenima čija sjemenjača
je obrasla dugim dlakama

Malva sylvestris

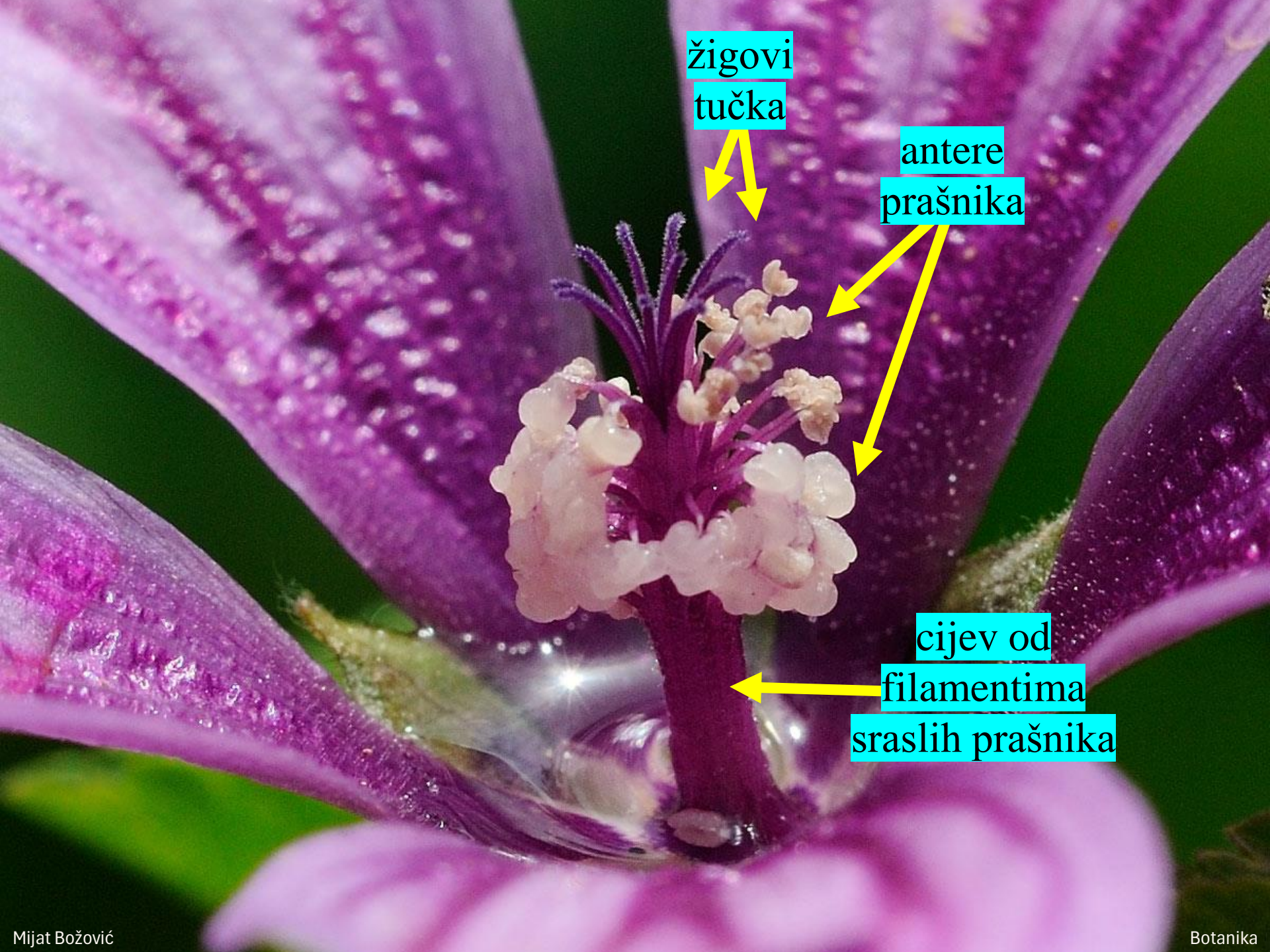

epicalyx od 3 lista

žigovi
tučka

antere
prašnika

cijev od
filamentima
sraslih prašnika

koturasti
šizokarp

Althaea officinalis

epicalyx od 9 listića

šizokarp oblika diska gusto
pokriven zvjezdastim dlakama

Hibiscus sabdariffa

mesnate čašice i *epicalyx* koje se koriste za pripremu čaja

Hibiscus syriacus

krupni,
dekorativni cvjetovi
varijabilne boje

Familia

CANNABACEAE

herba (annua v. perenna)
liana

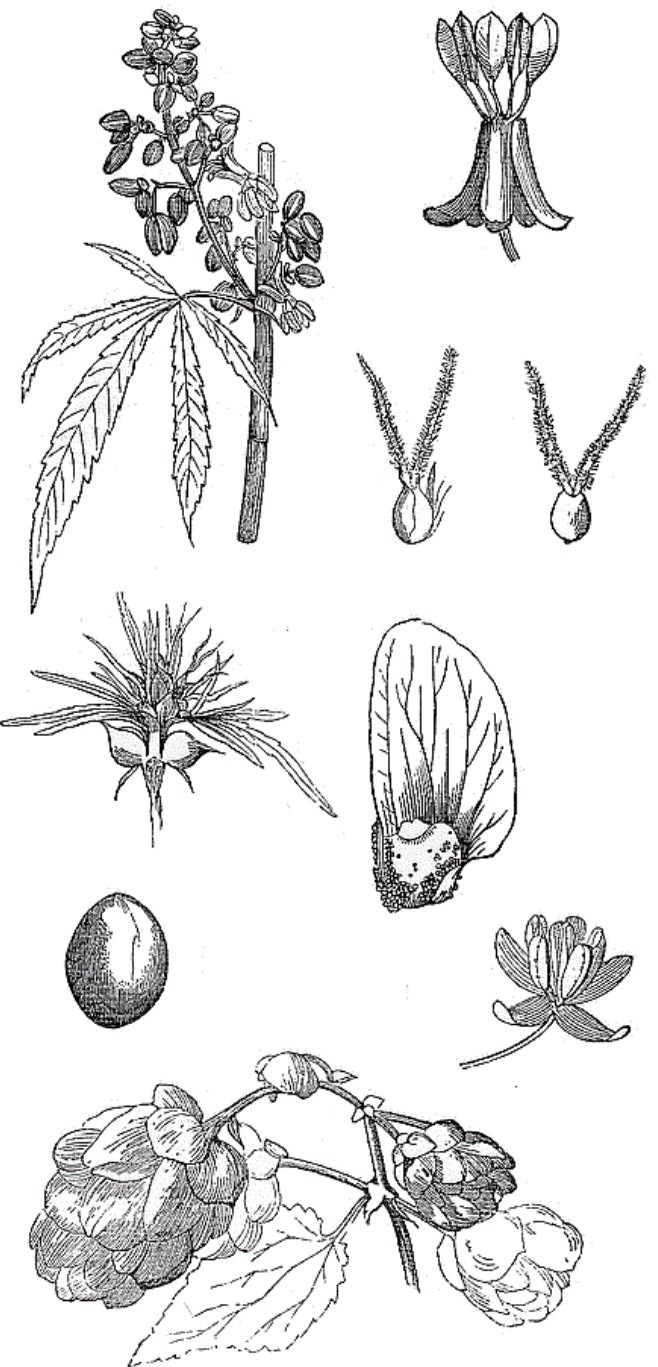
folia simplicia v. composita
opposita v. alterna
+ stipulae

♂ * $P_5 A_5$ panicula
♀ * $P_{(5)} G_{\underline{(2)}}$ cyma v. racemus

achenia

Humulus lupulus

rahle metlice
muških cvjetova

guste klasolike
cimozne cvasti
ženskih cvjetova

razrasle ženske cvasti
izgleda jajaste šišarice

Mijat Božović

lupulinum

Botanika

hmelj se uzgaja kao industrijska biljka

Cannabis sativa

rahle metlice
muških cvjetova

2 žiga

gusti malocvjetni
grozdovi ženskih cvjetova

glatka ahenija tijesno okružena braktejama

konoplja vs. marihuana

ženske biljke:
gusti složeni grozdovi
ženskih cvjetova u
gornjem dijelu stabljike

**brakteje ženskih
cvjetova gusto
obrasle žljezdanim
dlakama**

smolasti sadržaj
u žlijezdama ima
halucinogena
svojstva zasnovana
na sadržaju THC-a

pušenje marihuane kao najčešći vid zloupotrebe

Familia

URTICACEAE

herba, suffrutex v. frutex

folia simplicia
alterna v. opposita
+ stipulae

♂♀ (rarius ♂)
* P_4 v. (4) A_4 $G_{\perp}$
racemus v. cyma

achenia (rarius drupa)

Urtica dioica

naspramni listovi
srcaste osnove i
testerastog oboda

žarne
dlake

muški četvoročlani
cvjetovi u metlicama

ženski četvoročlani
cvjetovi u metlicama

Urtica urens

**monecka vrsta:
sitni malocvjetni grozdovi
u pazuhu listova**

Parietaria officinalis

naizmjenični listovi
cijelog oboda

cvjetovi u loptastim
cimosnim cvastima
u pazuhu listova

Parietaria judaica

Familia

EUPHORBIACEAE

arbor v. herba

+ latex

folia simplicia alterna

rarius opposita v. verticillata

♂♀

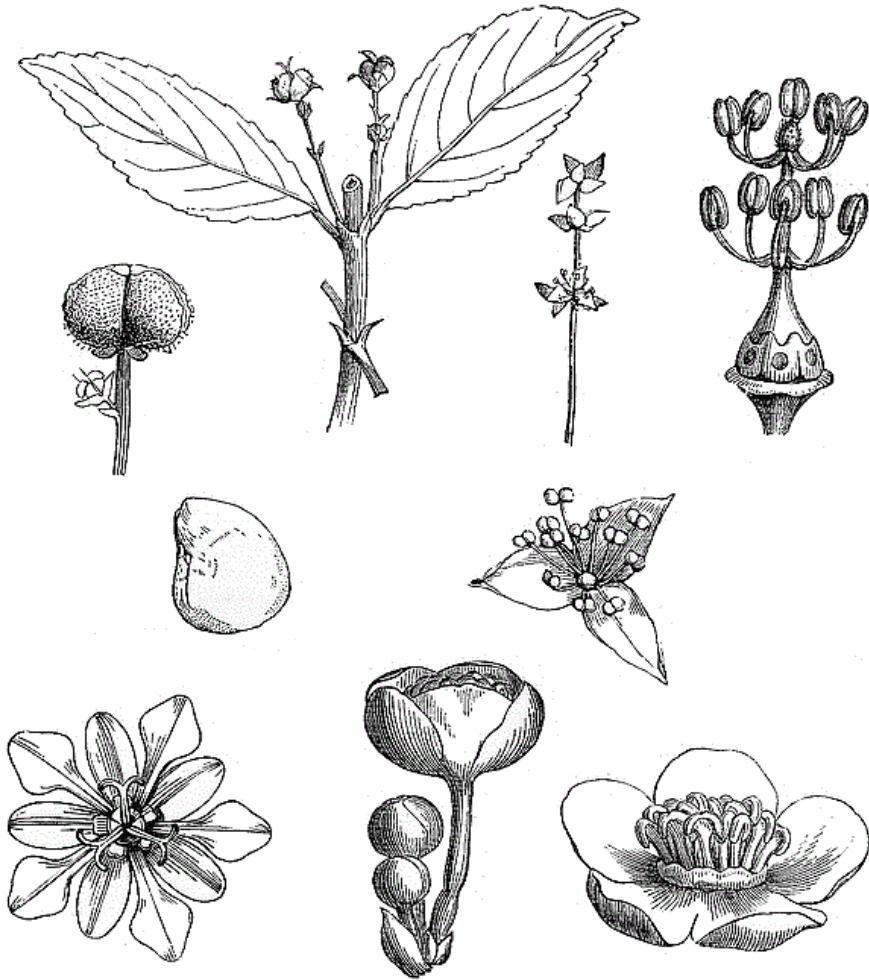
* P_0 v. P_{3+3} v. $K_{(3-5)}$ C_0 v. 5 v. (5)

$A_{1-\infty}$ v. (∞) $G_{(3)}$

cyma

capsula (rarius bacca v. drupa)

Hevea brasiliensis

Ricinus communis

čaura sa
mekim
bodljama

sjeme sa karunkulom

ženski
cvjetovi

muški
cvjetovi

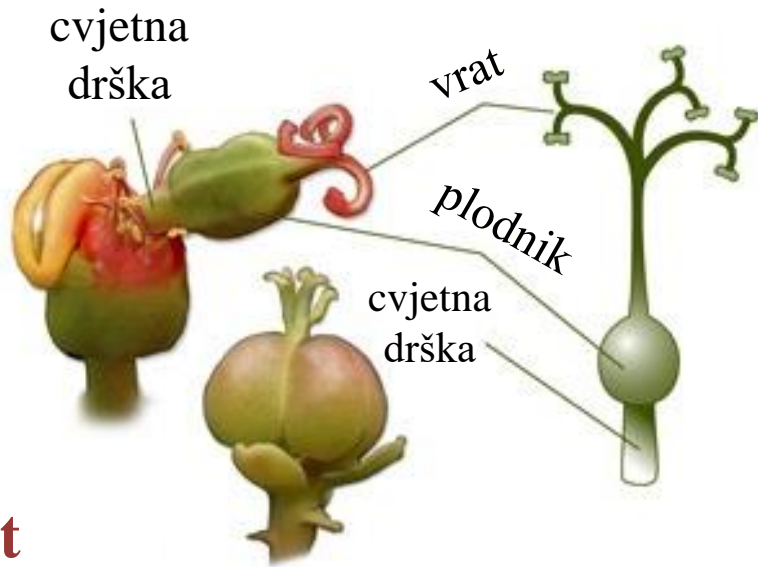

Euphorbia pulcherrima

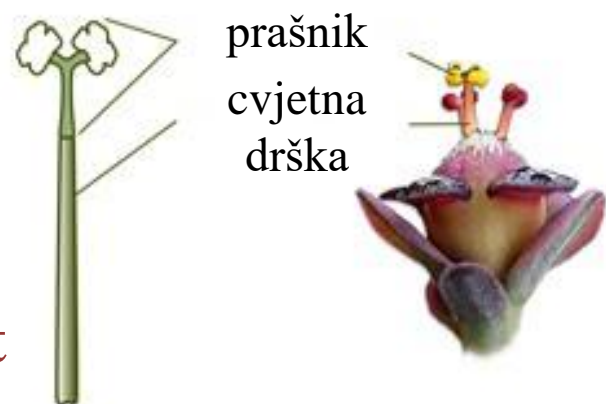
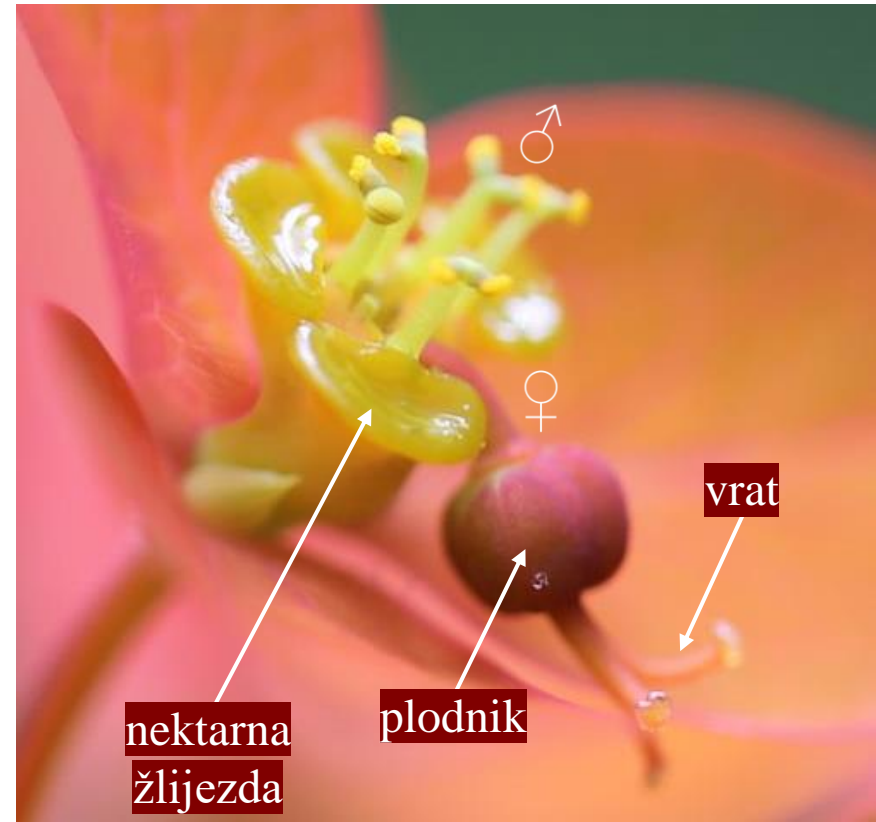

Grada cijatijuma

♀
cvijet

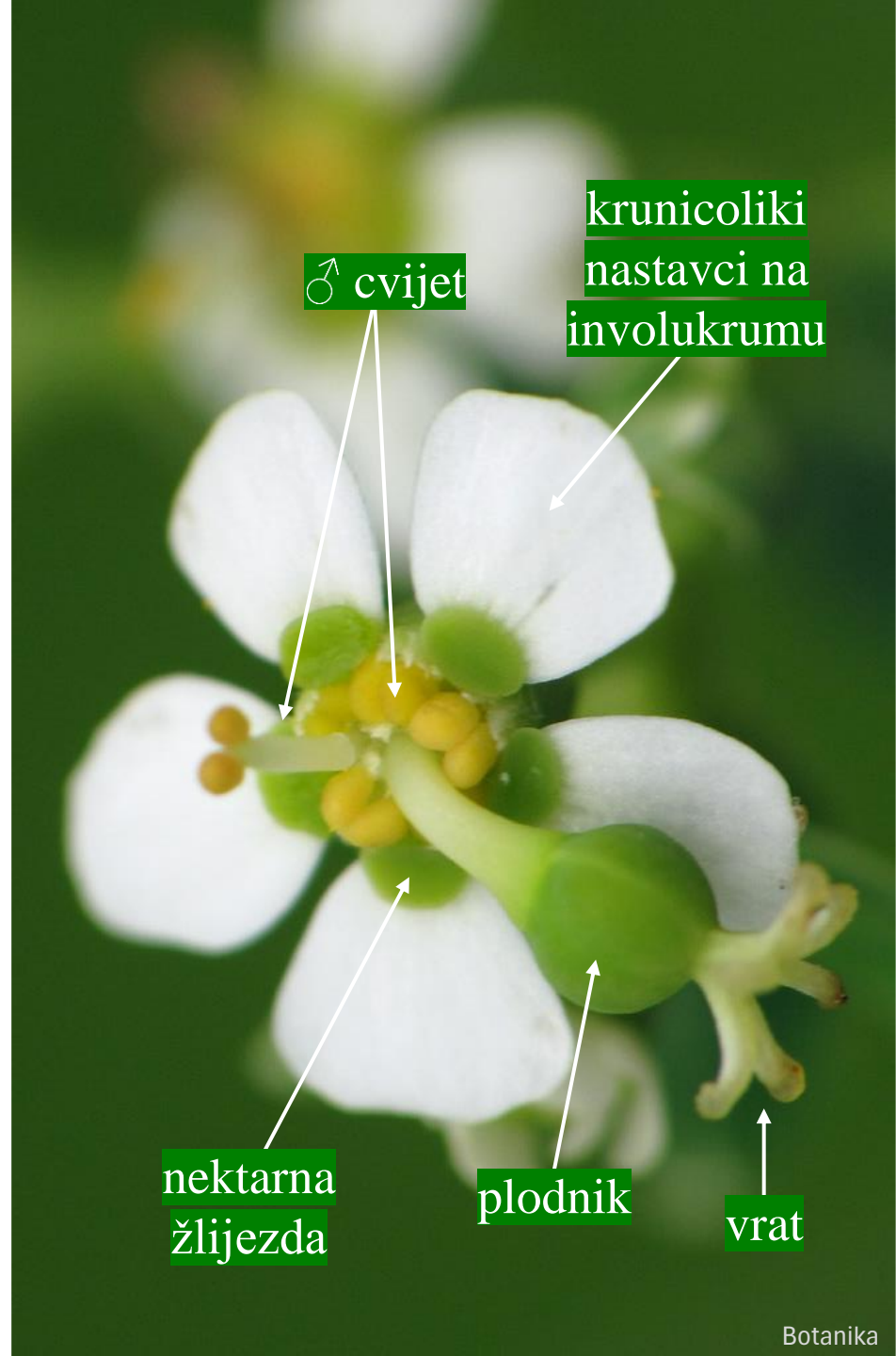
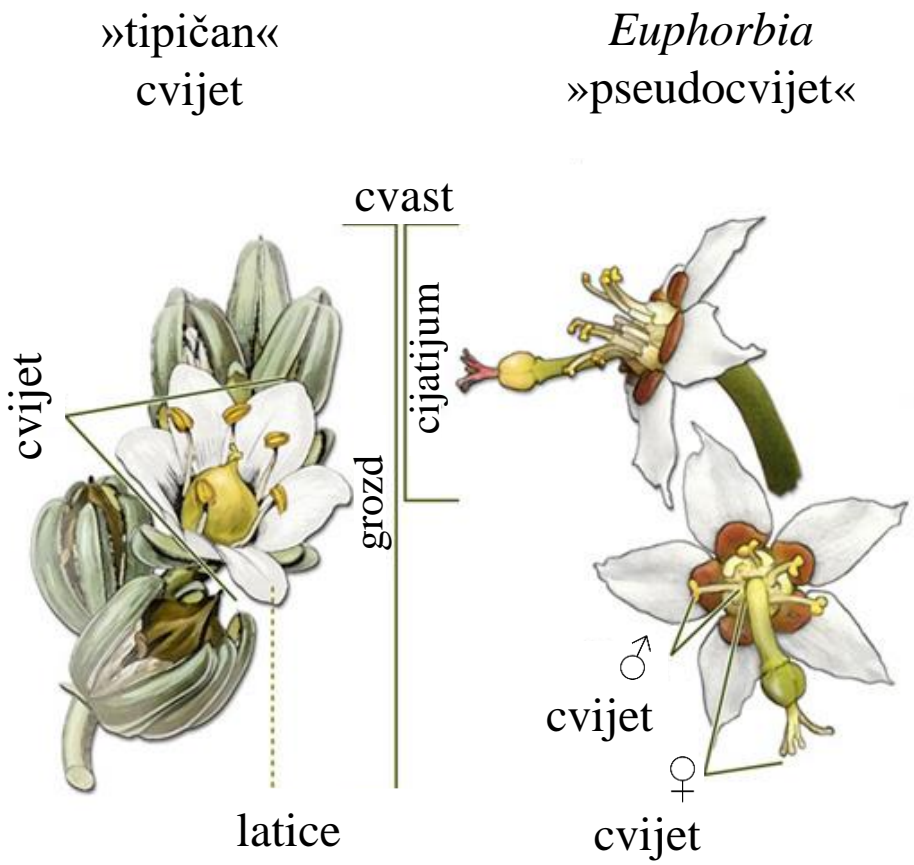

♂
cvijet

Pojava pseudantije

Različiti oblici nektarnih žlijezda *Euphorbia* vrsta

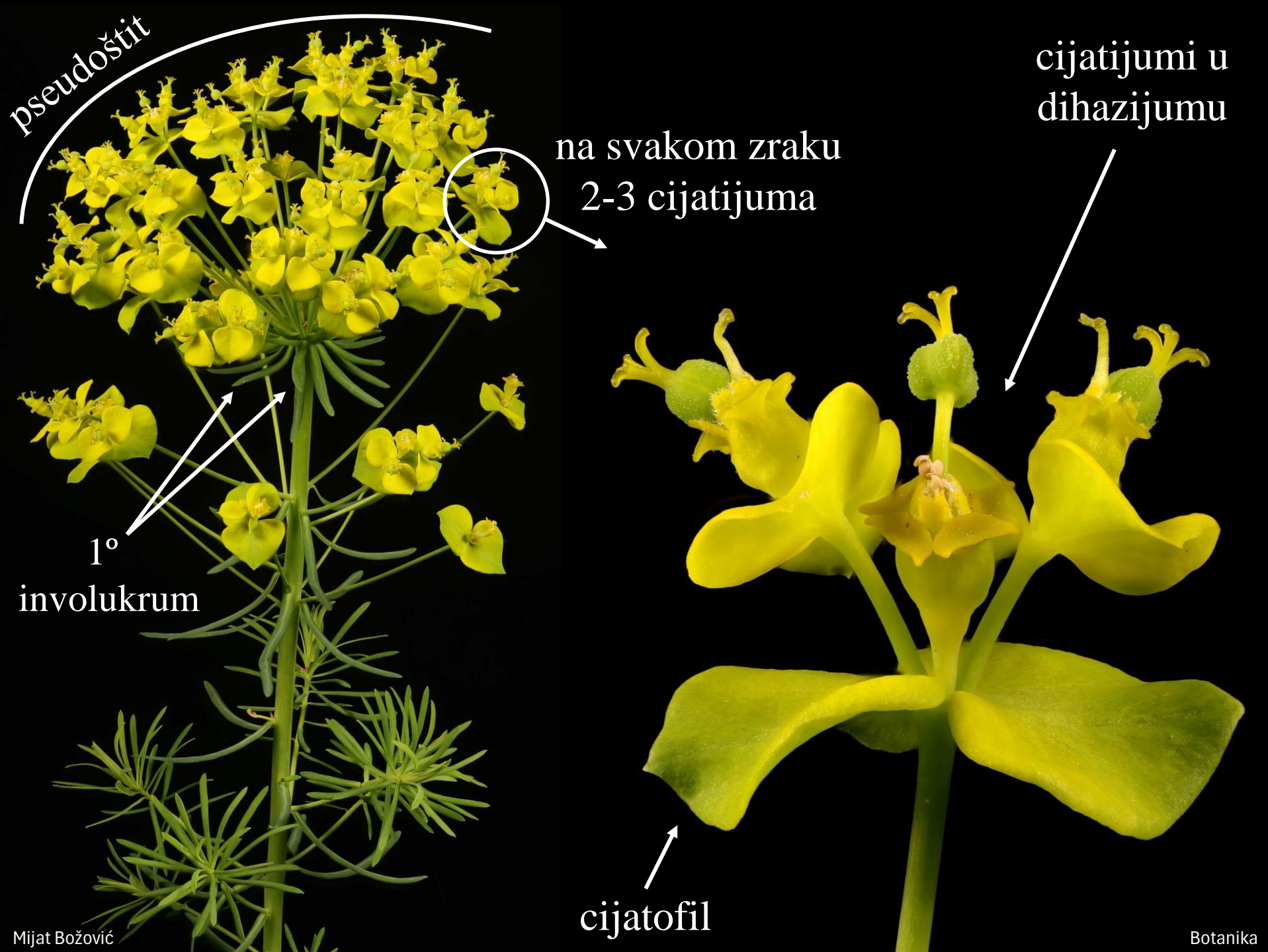

Euphorbia cyparissias

par cijatofila

žlijezde sa 2 roga

bradavičava čaura

Euphorbia amygdaloides

gola čaura

**srasli
cijatofili**

Euphorbia wulfenii

srasli
cijatofili

gusto dlakava čaura

Euphorbia helioscopia

gola čaura

Euphorbia peplus

čaura sa
6 brazda

Pitanja?

Mijat BOŽOVIĆ

Botanika

